

СТЕНОГРАМА

засідання Комітету з питань освіти, науки та інновацій

17 травня 2022 року

Веде засідання голова Комітету БАБАК С.В.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ну, що, шановні колеги, я думаю, що в нас, здається, вже 8 людей з комітету є, можемо починати.

Отже, розпочинаємо засідання Комітету Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій. Сьогодні в порядку денному шість питань.

Перше. Проект Закону про внесення змін до деяких законів України в сфері освіти щодо врегулювання окремих питань освітньої діяльності в умовах воєнного стану.

Друге. Проект Закону про внесення змін до розділу II "Прикінцеві та перехідні положення" Закону України "Про внесення змін до деяких законів України щодо функціонування Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти".

Третє. Проект Закону про внесення змін до Закону України "Про професійну (професійно-технічну) освіту" щодо окремих аспектів підготовки кваліфікованих робітників в умовах воєнного стану та відновлення економіки.

Четверте. Проект Закону про внесення змін до Бюджетного кодексу України щодо фінансування закладів професійної (професійно-технічної) освіти.

П'яте. Проект Закону про припинення дії Угоди між Урядом України та Урядом Російської Федерації про науково-технічне співробітництво.

І шосте. "Різне".

Колеги, чи є в когось зауваження чи доповнення до порядку денного? Якщо ні, то прошу проголосувати. Хто – за?

_____. Підтримую.

ЛУКАШЕВ О.А. Лукашев – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Бачу, колеги, одноголосно. Дякую.

Отже, переходимо тоді до першого питання. Проект Закону про внесення змін до деяких законів України в сфері освіти щодо врегулювання окремих питань

освітньої діяльності в умовах воєнного стану (реєстраційний номер 7325). Доповідачем є голова комітету, співдоповідачем – Олена Георгіївна, Юлія Миколаївна.

Отже, шановні колеги, законопроект, ми всі пам'ятаємо, це збірний законопроект, який ми з вами спільно напрацьовували. Там є декілька норм, які стосуються середньої освіти.

Перше. Це те, що в умовах воєнного стану може не виконуватися норма про... та 175 навчальних днів у році.

Друге питання стосувалося закриття або реорганізації закладів середньої освіти під час воєнного стану. У зв'язку з тим, що в нас майже більше ніж... та майже півтори тисячі пошкоджено і більше сотні знищено, є питання щодо можливого... можливі питання щодо їх закриття.

Чинна норма передбачала один рік громадського обговорення. Але ми розуміємо, що в деяких регіонах України громадське обговорення провести неможливо. Тому була запропонована така норма.

Третя норма стосувалася граничної наповненості класів. Як ви пам'ятаєте, у зв'язку з великою кількістю переселенців це норма, яка була запитом з боку місцевої влади і засновників закладів середньої освіти.

Ну, і четверта норма, це щодо продовження повноважень тимчасового складу Національного агентства із забезпечення якості освіти, яке, ви пам'ятаєте, закінчується 30 червня їх повноваження. І для того, щоб ми не отримали вакуум і, розуміючи, що під час воєнного стану провести конкурс вкрай важко, м'яко кажучи, то є пропозиція продовжити їх повноваження до кінця воєнного стану плюс шість місяців.

Але, колеги, я пам'ятаю нашу домовленість на підкомітеті. Базова пропозиція щодо цього останнього пункту наступна. Ми будемо рекомендувати друге питання, як ми домовлялися, окремо, яке подано Кабінетом Міністрів, такий самий закон, тільки з цією однією нормою щодо НАЗЯВО, прийняти за основу і в цілому, а рішенням комітету цю саму норму, яка є в нашому першому законі, які ми щойно розглядаємо, ми приберемо рішенням комітету і тоді пустимо все інше на перше читання в зал.

У мене як автора законопроекту все. Олена Георгіївна, Юлія Миколаївна – хто з вас, бо це обох ваших підкомітетів стосується?

Юлія Миколаївна, будь ласка.

ГРИШИНА Ю.М. Дякую, Сергій Віталійович.

Ми, дійсно, на підкомітеті розглянули цей законопроект, детально проговорили всі пропозиції, які містяться в цьому законопроекті, і, дійсно, прийняли рішення рекомендувати цей законопроект для подання в зал для розгляду його в першому читанні, і, дійсно, говорили про цю норму, що стосується НАЗЯВО. Я підтримую ту пропозицію, яку Сергій Віталійович озвучив, це наша спільна позиція, тому приєднуюсь до всього вище озвученого.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Юлія Миколаївна.

Олена Георгіївна.

ЛИС О.Г. Щодо даного питання, я думаю, що воно сповна було висловлено вами і Юлією Миколаївною і я як співдоповідач уже не можу що додати. Ми обумовились, що Юлія Миколаївна буде виступати по цьому питанню. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Олена Георгіївна.

Шановні колеги, у мене тоді є ще одна...

Да, позиція Міністерства освіти, Національного агентства. Будь ласка.

ВІТРЕНКО А.О. Дякую, Сергій Віталійович.

Міністерство освіти підтримує дану пропозицію. Ми в пункті 2 розробили цей проект Закону щодо подовження діяльності тимчасового складу Національного агентства на термін до 6 місяців після закінчення воєнного стану. На жаль, війна вносить такі, скажімо так, виклики, на які ми маємо реагувати. І для того, щоб зберегти безперервність видачі дипломів, безперервність освітнього процесу, ми винесли саме таку пропозицію. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, пане Андрій.

Національне агентство.

БУТЕНКО А.П. Доброго дня, шановні колеги. Дякую, Сергію Віталійовичу.

Я б хотів висловити слова вдячності всім народним депутатам, які в цей складний час працюють над цим питанням. Можливо, воно не одне з найпріоритетніших в той час, але дійсно дуже важливе. Тому дякуємо за висловлену пропозицію і в одному, і в іншому законопроекті, за їх підтримку. І дякуємо Міністерству освіти і Кабінету Міністрів, оскільки ідея обох законопроектів була тотожна, і на наш погляд, вона допоможе нам в цей час закінчити всю необхідну роботу і передати повноваження новому обраному складу Національного агентства. Ми не заперечуємо проти запропонованого рішення. Дякуємо вам. Ще раз вдячний за підняття цього важливого питання.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Андрій Петрович.

Шановні колеги, у мене тоді перед тим, як ми поставимо на голосування рішення, яке щойно проговорили і яке у вас всіх є на пошті, у мене ще є одне таке питання, я би хотів з вами теж його проговорити, стосовно цього закону.

У нас є норма щодо граничної наповнюваності класів. Якщо норма там про можливе громадське обговорення, скажімо так, або невиконання цієї норми, незастосування цієї норми, вона викликає певну дискусію у нас в залі, ми знаємо позицію деяких фракцій, і це нормально, ми готові будемо це обговорювати до другого читання. Але є ще одна норма, яку, в принципі, теоретично ми можемо виправити навіть до першого читання. Я би хотів з вами проговорити, чи це варто зараз робити, чи все ж таки візьмемо це правками до другого читання. А саме: норма про граничну наповнюваність класів.

Є застереження ГНЕУ і, в принципі, схожа позиція Міністерства освіти і науки: щоб розділити цю граничну наповнюваність, тобто ми надаємо можливість під час воєнного стану не дотримуватись цієї норми щодо граничної наповнюваності класів. Але є різниця між очним і дистанційним навчанням. Да, ми розуміємо, що це ми робили для дистанційного навчання, але є певний ризик в тому, що при очному навчанні гранична наповнюваність теж буде дозволено її не дотримуватися, що може викликати перевантаження як шкіл, так і вчителів стосовно цієї наповненості.

Як ви думаєте, може, нам потрібно ще до першого читання рішенням комітету розділити ці речі? Чи ми все ж таки запустимо як є, а потім до другого читання правками виправимо?

КОЛЕБОШИН С.В. Можна?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, будь ласка, Сергій Валерійович.

КОЛЕБОШИН С.В. Знову перепрошую за відсутність відео. Я вважаю, що якщо ми можемо зараз більш компромісне формулювання внести, то я б його вносив. Все одно ми розуміємо, що до другого читання ми будемо доопрацьовувати всі норми, які стосуються середньої школи і по процедурі закриття. І, зокрема, якщо ми напрацюємо щось ще більш прогресивне по нормам, то спокійно маємо можливість внести. Але, якщо маємо можливість зараз більш компромісно в залі попрацювати, бо ми розуміємо, що будуть розмови та перемовини, то давайте це зробимо зараз, чому ні.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Юлія Миколаївна.

ГРИШИНА Ю.В. Сергій Віталійович, колеги, це дійсно слушні зауваження там ГНЕУ і наших колег, які не погоджуються з цією нормою. Але я б, наприклад, все-таки робила це до другого читання в правках і обговорила ще додатково цю норму, скажімо, з представниками місцевої влади для того, щоб вони пояснили нам, яка ситуація на місцях буде в той час, коли ми будемо це приймати. Оскільки ми розуміємо, що дійсно це може призвести до того, що під час очного навчання кількість дітей може перевищувати верхню граничну межу 30 дітей. Але у нас війна зараз іде, і дійсно таке може бути, і якщо ми це заборонимо, то це буде спричиняти велику кількість навантажень на місцях. Наприклад, Львівська область, ми знаємо, скільки там дітей зараз навчається, і ми знаємо, що це буде продовжуватися і що така ситуація можлива, і що робити в тих випадках, коли дійсно, дасть бог, перейдуть західні області на очне навчання і десть буде 35 дітей, десть 36. Але ж куди тих дітей дівати, якщо буде очне навчання, вони ж повинні якось навчатись, який потрібно вихід знайти з цієї ситуації? Тому мені здається,

що цю норму ще потрібно, я би зараз не знімала це, тому що у нас війна, у нас критична ситуація, ми не можемо спрогнозувати, як воно буде. Якщо буде по 35 дітей в класі, то що робити? Але ж вони будуть навчатися в Україні за українськими програмами, і це тимчасовий виключний захід в критичній ситуації. Це у мене така думка. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ми ж не про те, щоб зараз знімати цю норму, ми, може, про те, щоб зараз її уточнити. Я просто переймаюсь за те, що ця норма буде стосуватися, я так розумію, і набору в 1 клас, зокрема. І, якщо ця норма буде дозволена їм дотримуватись, я боюсь, щоб у нас в 1 класі не з'явилося по 50-60 дітей без поділу на класи додаткові. Тобто ризик певний є.

Валерій Вікторович, будь ласка.

КОЛЮХ В.В. Сергій Віталійович, шановні колеги, мова йде про те, що ми дійсно зараз маємо розуміти, що з 1 вересня навчальний процес в школах, можливо, буде все ж таки не дистанційно, як в більшості держави, а очно.

Але я вам до прикладу. В межах Київської області, в межах мого виборчого округу є територіальні громади, в яких офіційно вже зареєстровано внутрішньо переміщених осіб, як правило, це неповнолітні діти з матерями із тимчасово окупованих територій або прифронтової зони. І це населення збільшилось вдвічі, а то і втричі. І голови територіальних громад вже готуються до 1 вересня деякі школи розконсервувати для того, щоб... які закриті були буквально рік чи два тому в межах оптимізації, для того щоб забезпечити оптимальний навчальний процес 1 вересня. І, спілкуючись з цими внутрішніми переселенцями, ніхто з них не збирається до 1 вересня повертатись, всі вони вже, як кажуть, шукають собі місце в тих територіальних громадах, куди переїхали. Тому я боюсь, щоб у нас не стояло питання ще збільшення освітніх закладів зараз тих, яких в багатьох місцевостях, і сільських в тому числі, закрилось.

Тому, якщо говорить про процедурні моменти, якщо це можна виправити до другого читання, то чому б і ні. Але я боюсь, що просто буде не перенаповнення учнів в класах, а збільшення навчальних шкіл і збільшення кадрового потенціалу

вчителів, які також потребуватимуть робочого місця переселенці, і тоді буде не один-два класи, а, може, й три класи чи чотири в сільській місцевості.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Валерій Вікторович.

Наталія Романівна.

ППА Н.Р. Доброго дня, колеги! Тут говорили з головою департаменту Львівської області, його позиція: дати на розгляд колективу, щоб вони самі могли визначати все-таки, яким чином їм формувати клас, якою наповненістю і так далі. Тобто це от з тих думок.

Ми багато говоримо про очні навчання, яке можуть бути з 1 вересня і воно може бути, але може бути, що далі ми всі будемо в онлайні, або тільки початкова школа буде. Тому я би насправді зараз все-таки так, як доопрацювань і дискусій буде багато, попрацювала б над цим до другого читання. Дякую.

КИРИЛЕНКО І.Г. Сергій Віталійович, можна?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так, голос впізнаю.

КИРИЛЕНКО І.Г. Інкогніто.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так, Іван Григорович.

КИРИЛЕНКО І.Г. Я тут в комітеті зараз знову по суті король, кум королю, сват міністру, я сам з апаратом. Немає нікого, а я думав, що комітет збереться тут в повному складі, але склалося так, що я в повному складі.

Сергій Віталійович, хочу підтримати дискусію і сказати про те, що ситуація міняється щодня, і ми не знаємо, що буде завтра, післязавтра як складеться історія. Тому, мабуть, Юлія Миколаївна, яку назвали Юлією Володимирівною, мабуть, права в цьому відношенні: залишати треба максимально ліберальну норму до другого читання. Нам може доведеться ще багато міняти і щось уточнювати, а до 1 вересня ще двічі будемо розглядати цей закон і щось міняти. Зараз треба залишати найбільш максимально ліберальну норму, більше відправляти на повноваження місцевим органам, в Україні війна і вона не скоро

закінчиться. А наслідки ми будемо, вибачте, розхльобувати ще багато років із переселенцями, і так далі.

Тому підтримую Юлію Миколаївну в цьому відношенні. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Іван Григорович.

Андрій Олександрович, будь ласка.

ВІТРЕНКО А.О. Дякую, Сергій Віталійович.

Я також підтримую успішну лібералізацію, але позицію міністерства вискаже Віра Борисівна. Єдине, що я хочу сказати, надати таку інформацію, там коли був у відрядженні у Страсбурзі, зустрічалися з українськими громадами і доповідаю, що 70 відсотків людей хочуть повертатися, якщо в Україні буде запроваджено з 1 вересня очне навчання. Люди втомилися вже від онлайну, і вони кажуть, якщо буде очне, ми повертаємося, якщо буде дистанційне, то ми не повертаємося. Тут також треба враховувати, що ті 5 чи 6 мільйонів, які виїхали, чи повернуться в Україну, ще збільшать навантаження класів і перших класів.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Андрій Олександрович, а немає у вас, ви говорили з ними, інформації, а куди вони будуть повертатися – до своїх місць, де вони жили, чи просто в Україну як внутрішні переселенці?

ВІТРЕНКО А.О. Вважаю, до своїх місць, де вони жили. Але якщо там буде погана безпекова ситуація, то обов'язково в Україну в безпечні території.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Все, зрозуміло, дякую, Андрій Олександрович.

Віра Борисівна, радий вас бачити, до речі, і...

РОГОВА В.Б. Доброго дня, Сергій Віталійович! Доброго дня, народні депутати!

ГРИШИНА Ю.М. Віра Борисівна, я прошу вибачення, з приводу повернення. Ми ж там теж спілкувалися з переселенцями, і, звичайно, ми повинні розуміти, що там, де мова йде про Харків, Харківську область, частину Донецької,

Луганську область, там же взагалі знищено повністю все, тобто люди збираються повертатися в Україну, якщо буде очне навчання, але там, де немає куди повертатися, вони будуть повертатися в ті місця, де зараз будуються тимчасові будинки для наших внутрішніх переселенців. А ті, кому є куди повертатися, звичайно, поїдуть додому.

Тому ми повинні чітко розуміти, що навантаження у західних регіонах, центральних регіонах країни буде дуже велике, тому що вся східна область, вся південна область буде навчатися на тих територіях. І це повинно... тобто там у будь-якому випадку буде це збільшення. І дійсно, те, що казав Валерій, що ми будемо вже зараз потрібно місцевій владі думати про те, щоб відкривати школи, відкривати додаткові класи, щоб не було по 60 дітей взагалі в одному класі.

Дякую.

РОГОВА В.Б. Сергій Віталійович, дякую за слово. Ну, по-перше, ми дякуємо за те, що винесли цей законопроект, він дуже актуальний, дякуємо за ті пропозиції, які сьогодні вже пролунали.

І ми теж підтримуємо все ж таки почути до другого читання і нас почути, тому що в четвер у нас буде нарада директорів департаментів, і ми це питання також підняли, тому що нам цікава думка громад, як вони будуть справлятися з цією ситуацією.

Ми висловили свої застереження, а вони в нас станом на сьогодні є, але от думка наших народних депутатів, членів нашого комітету, є дуже і дуже слушною. Тому пропоную все ж таки дійти до другого читання, і ми дамо інформацію більш детальну з регіонів.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Віра Борисівна.

Отже, колеги, по результатах нашої дискусії є пропозиція тоді залишити цю норму, як вона є, до другого читання будемо виправляти правками. Я думаю, що до них буде подана і не одна правка, тому в нас буде певний люффт для напрацювання рішення до другого читання.

Отже, шановні колеги, тоді у вас є проект рішення, є пропозиція до нього додати, що ми прибираємо абзац, який стосується Національного агентства, бо він

є в другому законопроекті. Усе інше виправляємо рішенням комітету технічно і виносимо на перше читання, і рекомендуємо прийняти його за основу.

Хто – за, прошу проголосувати.

КОЛЕБОШИН С.В. За. Колебошин – за.

ВОРОНОВ В.А. Воронов – за, підтримую.

ЛУКАШЕВ О.А. Лукашев – за.

_____. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, колеги. Одноголосно, наскільки я розумію. Ніхто не проти, ніхто не утримався? Ну, супер. Тоді рішення прийнято.

Переходимо до другого питання порядку денного. Проект Закону про внесення змін до розділу II "Прикінцеві та перехідні положення" Закону України "Про внесення змін до деяких законів України щодо функціонування Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти" (реєстраційний номер 7361). Доповідачем – представник Міністерства освіти, напевно, Андрій Олександрович, співдоповідачем – Юлія Миколаївна. Будь ласка, колеги.

ВІТРЕНКО А.О. Дякую, Сергій Віталійович.

Шановні народні депутати, шановні колеги, ну, як ми вже сказали, обговорювали, війна вносить свої корективи в наше життя, на жаль. І законопроект має вносити зміни до розділу II "Прикінцеві та перехідні положення" Закону України "Про внесення змін до деяких законів України щодо функціонування Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти".

Суть даних змін. Це подовження строку повноважень тимчасового складу Національного агентства на період воєнного часу та 6 місяців після цього. Це необхідно для того, щоб, як я вже казав, забезпечити сталість освітнього процесу в системі вищої освіти і завершити вчасно конкурс на обрання нового складу Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти.

Я прошу вас... Дякую вам за підтримку даної такої ініціативи і прошу вас підтримати даний закон. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Андрій Олександрович.

Це той рідкий законопроект, коли ніхто не заперечує, навіть Головне науково-експертне управління.

Юлія Миколаївна, будь ласка. Тільки включіть, будь ласка, мікрофон.

ГРИШИНА Ю.М. Дякую, Сергій Віталійович.

Насправді, я вже не буду зараз вдаватися в деталі, вже всі розуміють. Сказали і Андрій Олександрович, і ви говорили сьогодні про цей законопроект, ми його детально опрацювали на засіданні підкомітету. І це, дійсно, той законопроект, який не викликає зауважень абсолютно ні в кого. Тут немає ніяких інших думок, тому що це те, що ми повинні зробити для того, у нас якість освіти в Україні підтримувалася і надалі, працювало надалі без зупинки Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти. Наш комітет є головним з опрацювання даного законопроекту, і на засіданні підкомітету з питань вищої освіти одноголосно було підтримано прийняття цього законопроекту за основу та в цілому. Рекомендувати комітету.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Юлія Миколаївна.

Національне агентство не проти?

БУТЕНКО А.П. Важко заперечити, коли стільки позитивних і мудрих ідей було почуто. Дякую, колеги.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Андрій Петрович.

Шановні колеги, хтось ще хоче висловитися?

Тоді ставлю на голосування пропозицію рекомендувати Верховній Раді України проект Закону (реєстраційний номер 7361) за результатами розгляду в першому читанні прийняти за основу та в цілому з урахуванням техніко-юридичних правок.

Давайте так. Хто – проти? Немає. Хто – утримався? Немає.

Тоді, я так розумію, всі – за. Рішення прийнято. Дякую, шановні колеги, за конструктив.

Наступне питання порядку денного, питання третє. Проект Закону про внесення змін до Закону України "Про професійну (професійно-технічну) освіту" щодо окремих аспектів підготовки кваліфікованих робітників в умовах воєнного стану та відновлення економіки (реєстраційний номер 7293). Доповідачем є Ольга Володимирівна Коваль двічі: як автор законопроекту, як голова підкомітету.

Ольга Володимирівна, будь ласка.

КОВАЛЬ О.В. Дякую, Сергій Віталійович.

Багато колег сказали, що система освіти зіштовхнулася з великими викликами. Але в умовах ...*(Не чути)* специфіки заклади професійної освіти мають дуже-дуже великі проблеми наразі. Тому даний законопроект, який ми зареєстрували разом з колегами членами комітету, якраз покликаний швидко відреагувати на ті виклики і на ті тактичні завдання, які ми повинні вирішити зараз. Що пропонується законопроектом? Перше, що ми пропонуємо, це дозволити здобувати професійну освіту без одночасного відбування загальної середньої освіти. І зазначаємо, що її можна буде здобувати в будь-який інший час впродовж життя за будь-якими іншими формами.

Також законопроектом ми передбачаємо можливість здобувати особами часткові кваліфікації і здійснювати підготовку і перепідготовку кваліфікованих робітників за короткостроковими програмами відповідно під конкретні потреби держави для відбудову країни. Відповідно передбачити на це фінансування із державного бюджету або ж з регіонального бюджету, що наразі і так дозволено.

За певних умов також у вказаному законопроекті пропонується дозволити безоплатно здобувати професійну освіту впродовж життя. Тобто це стосується особливо тих людей, які втратили роботу на своїх нинішніх місцях за рахунок внутрішнього переміщення в країні. До прикладу, дуже гарним прикладом є Маріуполь і підприємства металургії. На підприємствах металургії працювало в Маріуполі приблизно 35 тисяч осіб. Відповідно вони перемістились в інші регіони, які не є регіонами, в яких розвинена тяжка промисловість, люди

залишилися без роботи. І їх потрібно нам працевлаштовувати, і якимось чином забезпечувати їх соціальну підтримку. Тобто це є також важливим рішенням.

Коротко я наголосила, в принципі, на всіх особливостях. Я пропоную ще дати слово Міністерству освіти, щоб вони висловили свою пропозицію. А далі я наголошу на висновках, які ми отримали від різних організацій та установ.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Ольга Володимирівна.

Міністерство освіти, пані Ірина.

КОСТЮЧЕНКО О.В. Доброго дня, шановні колеги! Костюченко Олександр. З технічних причин підключений з Іриною Шумік, для зручності також краще.

Міністерство повністю підтримує дані запропоновані ініціативи. Навпаки, вони, скажемо так, вірніше, не навпаки, а вони стовідсотково спрямовані на покращення існуючих процедур, деякі дискримінації прибирають і взагалі, я думаю, що воно дасть певний результат, скажемо так, в цей і післявоєнний період. А до цього часу буде якийсь час для, скажімо так, певних таких аспектних моментів, які ще необхідно буде доробити з технічних і, скажемо так, практичних точок зору. Тому абсолютно підтримуємо запропоновані ініціативи.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, пане Олександр.

Ольга Володимирівна, будь ласка, далі.

КОВАЛЬ О.В. Так, колеги, що я ще не наголосила. Ще в законопроекті є норма, яка стосується, скажемо так, пропозиції заборони на зарахування до закладів професійної освіти, тому що ми знаємо, що навчання у нас до прийняття нашого закону і наразі відбувається за кошти регіонального бюджету, відповідно зараховуються у нас тільки діти, які прописані, скажемо так, в цій громаді. Це є певним обмеженням, особливо зараз воно набуло важливості, тому що велика кількість внутрішньо переміщених осіб і наближається у нас новий навчальний рік і дітей нам потрібно навчати. За які кошти це робити – поки що відповіді у нас немає. Тому якраз законопроект і пропонує дозволити зараховувати дітей з інших територій.

Також пропонується законом норма щодо, скажемо так, зобов'язання директорів закладів, тому що в законі прописано, що держава гарантує працевлаштування випускників, але наразі обов'язки держави чомусь у нас на практиці покладаються на директорів закладів.

Щодо працевлаштування випускників. Тобто ми маємо проблему з тим, що директори зайняті тим, що збирають довідки про, скажемо правду, працевлаштування, яке не відповідає дійсності, фіктивне працевлаштування. І це є додатковим навантаженням, яке не має виправданої доцільності. Також прибирається, скажемо так, спрощується ця норма у формулюванні державна не гарантує, а держава сприяє. Відповідно ми отримали значну кількість висновків, більшість стейкхолдерів підтримують законопроект в запропонованій редакції. Єдиний, хто висловлює свої зауваження, це Міністерство фінансів, відповідно так, як ми з вами, з колегами обговорювали, наголошує на тому, що дані норми призведуть до додаткового навантаження на державні та місцеві бюджети.

Також хочу наголосити, що ми отримали висновки від Національної академії педагогічних наук, вона підтримує. Спільний представницький орган профспілок на національному рівні теж підтримує законопроект. Федерація роботодавців підтримує законопроект. Всеукраїнська асоціація працівників професійної освіти підтримує законопроект. Тобто нас підтримують всі стейкхолдери. Тому, колеги, прошу вас підтримати даний законопроект.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Ольга Володимирівна.

Колеги, хтось хоче висловитись з цього питання?

ГРИШИНА Ю.М. Сергій Віталійович, я хочу підтримати цей законопроект, він дійсно є дуже... Я дякую всім, хто долучився до цього законопроекту, і пані Ользі за те, що так швидко були напрацьовані такі актуальні на сьогодні пропозиції по профтехосвіті. Тому що для нас конче зараз у нас професійна освіта виходить на перший план порівняно з вищою, і це дуже актуальне питання.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Юлія Миколаївна.

Насправді хороший законопроект. Може, тому що я там співавтор, а, може, і тому що Ольга Володимирівна насправді гарно попрацювала.

Ні, це великий запит, ми розуміємо той дисбаланс, який буде в кількості охочих здобувати професійно-технічну освіту. Тому і цей законопроект, і наступний пов'язані з ним, вони є вкрай актуальними, тому що можуть підставити плече місцевій владі, власне, в розвитку професійної освіти.

Шановні колеги, якщо немає більше бажаючих висловитись, то ставлю на голосування рекомендувати Верховній Раді України проект Закону України реєстраційний номер 7293 за результатами його розгляду в першому читанні прийняти за основу. Хто – проти? Хто – утримався? Всі інші – за. Дякую, колеги.

ВОРОНОВ В.А. Воронов – підтримую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, колеги.

Переходимо...

_____. Будь ласка, прохання. І коли ми будемо голосувати в залі, потрібно буде скоротити строки подачі правок до другого читання, щоб ми пошвидше його прийняли.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тоді давайте, може, в рішенні комітету пропишемо і рекомендувати скоротити строк подачі правок до 7 днів.

Хтось проти? Утримався? Всі – за.

ВОРОНОВ В.А. Підтримуємо.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Володимире.

Тоді доповнюємо це прийняти за основу та скоротити строки підготовки до другого читання. Дякую, колеги.

Четверте питання порядку денного. Проект Закону про внесення змін до Бюджетного кодексу України щодо фінансування закладів професійної (професійно-технічної) освіти (реєстраційний номер 7294).

Ольго Володимирівно, будь ласка.

КОВАЛЬ О.В. Колеги, другий законопроект нерозривно пов'язаний з попереднім представленим законопроектом.

Що ми з авторами законопроекту пропонуємо? Перша за все – це відновити бюджетне фінансування закладів професійної освіти. Тобто механізм бюджетного фінансування в нас у державі не повністю наразі ліквідований. У нас є так звані професії загальнодержавного значення. Але це наразі неактуальний уже перелік і його потрібно оновлювати, і він не покриває всі нинішні потреби і тим більше потреби, які будуть в нашій країні в післявоєнний час. Тому законопроектом пропонується забезпечити державне фінансування на підготовку якраз кваліфікованих робітників відповідно до вимог держави.

Обґрунтовувати, для чого це, я не буду. Кожен з вас чудово це розуміє. Оскільки, так, як сказали колеги, професійна освіта у нас зараз виходить на перший план, оскільки нам потрібна буде велика кількість фахівців за різними професіями для відбудови держави. І відповідно питання відбудови найбільш постраждалих регіонів нашої країни – це вже питання загальнодержавне, а не питання окремих регіонів, до прикладу таких, як Харків, Донецька, Луганська області, які найбільш постраждали. Тому що місцеві бюджети просто не потягнуть таку кількість фінансових витрат на підготовку фахівців, враховуючи те, що зараз у нас війна і після війни ми будемо значні видатки на відбудову, в тому числі з місцевого бюджету.

Також у цьому законопроекті закладено ...*(Не чути)*, яку ми з вами уже обговорювали, стосовно підготовки... розміщення регіонального замовлення на підготовку фахових молодших бакалаврів у закладах професійної освіти.

Питання у нас не зникло і знову воно набуває гострої актуальності. Простий приклад. Місто Кременчук Полтавської області, Кременчуцьке професійне училище. Підготовка фахових молодших бакалаврів там здійснюється з 2000 року. Жоден заклад даного регіону, фахової передвищої освіти, не готує фахівців за таким напрямком. А ці фахівці ідуть працювати на вагонобудівний завод, на підприємство КрАЗ і так далі. Тобто ми втрачаємо фахівців за рахунок того, що місцевий бюджет, враховуючи обмеження Бюджетного кодексу, не може надати фінансування на підготовку фахових молодших бакалаврів в закладах професійної

освіти. Тому вноситься ще ось така зміна. Знову ж за попереднім алгоритмом я попрошу голову дати слово Міністерству освіти, а далі я скажу по висновках, які ми отримали.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добре. Міністерство освіти, пане Олександр, будь ласка.

КОСТЮЧЕНКО О.В. Дякую. Так само, як і попередній проект, ми підтримуємо в повному обсязі. І, скажемо так, є там деякі, скажемо так, моменти по майну, які мені так... Ну, я розумію, що це буде краще, ...*(Не чути)* думають, що вряд чи воно пройде. Однак всі ті зміни спрямовані на, скажемо так, на усунення недоліків тих, які знайдені ревізорами фінансовими. Для того, щоби прибрати оцю дискримінацію цю саму, скажемо так, яка, скажем так, по якій відмовляють дітям в прийомі і так далі, і тому подібне дати можливість здобувати освіти. Тобто все класно по нашому розумінні. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Шановні колеги, потребує обговорення законопроект? Враховуючи те, що ми попереднім законопроектом хочемо дозволити не відмовляти, скажімо так, в прийомі в заклади професійної, професійно-технічної освіти, і, враховуючи ту кількість переселенців, які на місці будуть вступати до цих закладів, ми розуміємо, що державна підтримка місцевим бюджетам вкрай необхідна. Розумію, що є технічні зауваження до цього законопроекту з боку різних стейкхолдерів, тому, я думаю, що до другого читання ми його спокійно доопрацюємо.

У мене у зв'язку з цим є тоді пропозиція. Міністерству освіти попрацювати ще раз з Міністерством фінансів. Ми зі свого боку теж попрацюємо з Міністерством фінансів і з бюджетним комітетом для того, щоб законопроект вийшов на перше читання в залі.

Шановні колеги, якщо немає зауважень і доповнень, то ставлю на голосування проект рішення комітету: рекомендувати Верховній Раді України проект Закону реєстраційний номер 7294 за результатами його розгляду в першому читанні прийняти за основу.

Хто – проти? Хто – утримався? Всі інші – за.

КОВАЛЬ О.В. Сергій Віталійович, у мене знову прохання аналогічне до попереднього.

_____. Підтримуємо, підтримуємо.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Скоротити строки підготовки?

КОВАЛЬ О.В. Да, хоч ми є не головним комітетом, але скоротити теж. Тому що директори закладів вже телефонують, особливо гостро зараз питання, коли не розміщуються держзамовлення на підготовку фахових молодших бакалаврів, і це зараз уже є проблемою.

І, колеги, у мене велике прохання до вас всіх. Ви всі комунікуєте з нашими колегами, з представниками бюджетного комітету, з Мінфіном, приєднатися, переконати їх в тому, що цей законопроект дуже-дуже нам потрібен, тому що вони наразі з ними у спілкуванні: ми вас підтримуємо, але грошей нема. От коротка суть. Будь ласка, прошу кожного вас на своєму рівні, зі своїми можливостями підключитися.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, Ольга Володимирівна, дуже дякую.

Тому ще раз поставте на голосування рекомендувати Верховній Раді законопроект 7294 прийняти за основу і скоротити строки підготовки до другого читання. Ще раз, хто – за?

ВОРОНОВ В.А. Воронов – за.

_____. Я – за.

ЛИС О.Г. Лис – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, дякую. Дякую. Одноголосно. Рішення прийнято.

ЛУКАШЕВ О.А. Лукашев – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тепер точно одноголосно. Дякую, пане Олександрє.

ГРИШИНА Ю.М. Сергій Віталійович, можна коротеньке питання? Олю, а про яку суму йде мова? Приблизно ми розуміємо, яка сума нам потрібна на це все?

КОВАЛЬ О.В. Дивіться, зараз наразі дуже важко порахувати суму, тому що ми не розуміємо, яке замовлення нам дасть Міністерство економіки на наступний рік для підготовки. Тому що ми не можемо порівнювати потреби у фахівцях професійної освіти цьогорічні, минулорічні і на наступні роки. Тут дуже важко порахувати. По попередніх наших розрахунках ця сума буде коливатися десь 5-6 мільярдів, якщо повністю перекласти в тих об'ємах. Але ми не забуваємо, що у нас ще є регіональне замовлення, яке ми зберігаємо, і регіони також у нас будуть фінансувати. Ми не все віддамо на державу. Держава відповідно буде визначати ті потреби, які потребуються от конкретно на стратегічну відбудову. Тобто ось таким чином. Ну, я можу дати ще слово Міністерству освіти, вони теж здійснювали розрахунки і теж можуть сказати свою думку.

ГРИШИНА Ю.М. Достатньо. Я просто, щоб так, розуміти.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ні. Юля Миколаївна, Ольга Володимирівна, тут же питання не про те, щоб ми замінили регіональне замовлення держави, і це не профіксовані суми насправді – це про можливість державному бюджету допомагати регіональним бюджетам. А це вже буде в межах можливостей, зокрема, і Міністерства фінансів. Я говорив про це з міністром фінансів. Він це розуміє, але каже, ну, ви розумієте, що ми мусимо формально написати у висновку те, що мусимо написати, каже, але ми розуміємо, що це можливість. Ми йому це пояснили. Пані Ірина, будь ласка.

ШУМІК І.В. Якщо дозволите, маленький коментар. Власне Ольга Володимирівна дійсно озвучила ту суму, яка потрібна. Ми виходили з того, щоб закрити питання заробітної плати і до прикладу стипендій в підтримки. Тобто не всі видатки на себе брати, а видатки з утримання вони мали би бути на місцевому бюджеті.

Ну, і на додачу ті особливі регіональні потреби, якщо говорити, вони би йшли через регіональне замовлення. Але, власне, наразі абсолютно підтримаю. Ми будемо оновлювати, з ЮНІСЕФ проводимо опитування і будемо мати більш таку вже актуальну інформацію про кількість переміщених учнів, і тоді будемо виходити з розуміння, яким чином на наступний рік може бути сформована підтримка з державного бюджету закладів професійно-технічної освіти, тобто яку частину ми зможемо закрити, і це буде теж залежати від можливостей бюджету.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

КОЛЕБОШИН С.В. А можна маленьку ремарку?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Сергій Валерійович.

КОЛЕБОШИН С.В. О, я з'явився, тільки на 90 градусів повернуто. А ну, зараз... Ні, це щось з камерою. Коротше, я тільки побоююсь одну річ, щоб не було... ну, щоб зараз області не почали казати, о, клас, нехай державний бюджет все фінансує, бо зазвичай все ж таки депфіни в областях більш впливові, ніж депосвіти. І зараз вони будуть покладати все на державний бюджет, розвантажуючи свій. Я точно знаю, що деякі області вже про це розмірковують. Тому нам треба буде якусь спільну роботу або до другого читання якісь запобіжники поставити для того, щоб цього не відбувалося.

ШУМІК І.В. Підтримуємо. Більше того, власне, ми тут розширяємо і прибираємо обмеження. На сьогодні в Бюджетному кодексі є тільки два напрямки, за якими може держава підтримувати фінансування професійно-технічної освіти, чи через які здійснювати.

Але, власне, це вже ми з Ольгою Володимирівною теж говорили, це напрацювання відповідних нормативно правових актів на рівні Кабінету Міністрів, яким чином і, можливо, за якими додатковими спрямуваннями в наступному році може бути профінансовано.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, пані Ірина.

КОВАЛЬ О.В. ...*(Не чути)* із Міністерством освіти, до другого читання тут можна поставити певні, скажімо так, запобіжники, щоб регіональна влада не маніпулювала цим питанням і все-таки також забезпечила фінансування з регіональних бюджетів.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, колеги, так і зробимо.

Якщо ми завершили, давайте переходити до наступного питання.

П'яте питання. Проект Закону України про припинення дії Угоди між Урядом України та Урядом Російської Федерації про науково-технічне співробітництво. Доповідачем є представник уряду і співдоповідачем – Валерій Вікторович шановний. Тому, колеги, почнемо. Олексій Шкуратов, будь ласка.

ШКУРАТОВ О.І. Дякую, Сергій Віталійович.

Доброго дня, шановні колеги! Проект Закону про припинення дії Угоди між Урядом України та Урядом Російської Федерації про науково-технічне співробітництво розроблений Міністерством освіти і науки України у зв'язку із широкомасштабною військовою агресією Російської Федерації, а також на виконання пунктів відповідно до Закону України про затвердження Указу Президента України "Про введення воєнного стану в Україні". І у зв'язку з тим, що дана угода міжурядова була ратифікована Верховною Радою 16 січня 1998 року, вона потребує так само прийняття рішення Верховною Радою щодо припинення дії цієї угоди. Прохання підтримати даний проект.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Олексій Іванович. Валерій Вікторович.

КОЛЮХ В.В. Да, тут, в принципі, все зрозуміло. Якщо угоду було ратифіковано окремим законом у 98-му році, то на Верховну Раду покладається і вимога денонсувати цей закон шляхом припинення дії угоди і прийняттям окремого закону. Тому прошу...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, колеги.

У мене є у зв'язку з цим одне запитання. Ми ж говоримо це ж, зокрема, і про визнання наукових ступенів. Правильно?

_____. Ні, це окремий, ми той уже денонсували.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Все, добре. Тоді всі питання знімаються.

Дякую, колеги. Якщо немає потреби в обговоренні, є пропозиція проголосувати.

Ставлю на голосування рекомендувати Верховній Раді України проект Закону реєстраційний номер 0149 прийняти за основу і в цілому.

Хто – проти? Хто – утримався? Всі інші – за, я так розумію, шановні...

_____. Так, підтримуємо.

_____. Смішний жарт: хто – проти?

ГОЛОВУЮЧИЙ. На всякий випадок треба було запитати, це ж виключно для протоколу, щоб полегшити вам роботу.

Шановні колеги, дякую. Рішення прийнято. І направимо цей висновок до Комітету з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва.

Шановні колеги, пункт 6 "Різне". Чи є в когось "Різне"?

Наталія Романівна, будь ласка.

ППА Н.Р. Я перш за все звертаюся до міністерства, до пані Віри Рогової. Ми говорили про підручники, я направила звернення, там трохи вже строки вийшла, і я би хотіла, ну, написала вам більш в приват, що я працюю над залученням коштів, і в мене ключове питання питають: що друкувати і скільки. І відповіді я наразі як би не маю з різних сторін. То я би просила, щоб ми все-таки або в особистому режимі ви мені дали це, щоб я могла зрозуміти, скільки нам на що коштів треба, або, якщо ви вже готові, то було б добре, щоб більшості питання по підручниках розуміння. Звичайно, що ми всі розуміємо, що і переміщені особи переміщаються, і наші, і нам з 1 вересня дуже важко будувати якісь плани, і всі попередні розрахунки по підручниках – це для повної кількості дітей. Але все одно нам конкурси проводити треба. Їх нема, з того, що я розумію, не проведені на підручники, і відповідно все одно нам треба це питання рухати. Тому, будь ласка, ви прокоментуйте, якщо ви вже готові. Або давайте потім опрацюємо, або представте на комітет в наступному.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Наталія Романівна.

Віра Борисівна ще з нами? Здається, що ні.

Так, питання зрозуміле, Наталія Романівна. Може, попрацюємо в робочому режимі з Міністерством освіти? Або виносимо це... можемо винести це на наступний комітет, до речі, контрольним питанням.

ППА Н.Р. Так. Бо воно ключове. Дуже багато запитань. Відповіді всі треба спільно знайти. І там є підручники для НУШ, які ми проговорювали, і все. Я розумію, що даних нема, а нам щось треба моделювати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Давайте тоді контрольним питанням на наступне засідання комітету поставимо, зокрема, і це, тому що це важливо. Немає заперечень?

ППА Н.Р. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. О'кей. В кого є ще щось в "Різному"? Юлія Миколаївна.

ГРИШИНА Ю.М. Дякую, Сергій Віталійович. Колеги, у мене питання до Міністерства освіти з приводу того, яке бачення у міністерства. Це до Віри Борисівни, мабуть. Яке бачення у Міністерства освіти з приводу того, як ми будемо видавати атестати про повну загальну середню освіту і неповну нашим школярам, які закінчують навчання... які закінчили вже 30 травня навчання на тимчасово окупованих територіях. Особливо мова йде про Херсонську область. Але й на інших окупованих територіях там, де немає доступу до них, та сама ситуація. Як ви бачите вирішення цієї проблеми? Є Віра Борисівна?

_____. Так її ж немає, ми ж дивились тільки що.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Віра Борисівна формально є, але, напевно, відійшла кудись.

ГРИШИНА Ю.М. Сергій Віталійович, така в нас є проблема, я говорила вчора з керівництвом області, там немає просто виходу іншого, там перекрито все,

там немає зв'язку з Україною в них. Тобто доставити їх можливості немає. Тому якось це питання треба вирішувати.

ШУМІК І.В. Колеги, можна маленький коментар, я буквально тільки з того, що можу сказати.

Власне, ми в процедурах вступу передбачаємо можливість не фізичної, а так само робимо електронний кабінет для вступу в закладах професійно-технічної освіти, який дозволить підтягнути відповідний номер і серію документа про освіту і дозволить вступити. Звичайно, це питання потребує ще подальшого доопрацювання з можливістю організації видачі або направлення цього документа фізично. Були в нас розмови про те, щоб придумати механізм, як там є замовлення на сьогодні, наприклад, свідоцтво про народження, коли можна замовити, а потім паперову версію отримати поштою. Я думаю, що Віра Борисівна вже долучилась, може, вона ще прокоментує.

РОГОВА В.Б. Сергій Віталійович, по підручниках. Ми зараз дуже плідно працюємо над підручниками. Ми кинули вже сьогодні на Мін'юст змінений юстований наказ, щоб розпочати підручники набагато раніше ніж планувалося. І ми плануємо, що до 1 вересня в нашій реформі підручники обов'язково зайдуть, це 5-й клас в першу чергу. Тому відпрацьовано проект постанови і, мабуть, уже вона у вас є, а ні, то ми вам її надаємо, і зміни до постанови саме по наших підручниках. Що стосується документів про освіту. По документах про освіту в нас абсолютно порядок, ми працюємо 24 на 7 із кожною областю, зокрема сьогодні велике питання по Херсону, ви це знаєте. І ми відпрацювали з ними декілька алгоритмів, як вони будуть отримувати наші документи про освіту.

Друге питання – це закордон. Я особисто була в трьох країнах з моніторинговою групою, де вели перемовини саме по документах про освіту 9-11-х класів в першу чергу. І ми відпрацювали знову ж таки з цими країнами і міністр відпрацював з іншими країнами, і надіслали на посольства, щоб посольства долучилися до видачі нашим дітям цих документів. Нами розроблений порядок щодо видачі документів за кордоном. Ми відпрацювали порядок, який буде для тимчасово окупованих територій, і розробили такі дорожні карти.

ГРИШИНА Ю.М. А є, можна подивитися, Віра Борисівна?

РОГОВА В.Б. Да, можна. Юлія Миколаївна, ми можемо надіслати і вам показати. Да.

ГРИШИНА Ю.М. А можете зараз сказати, який вихід ви по Херсонській області бачите?

РОГОВА В.Б. По Херсонській області буде декілька варіантів. Значить, буде визначена школа на неокупованій території, де будуть видаватися документи.

Значить, друга частина. Буде інша область, де буде взаємодія між двома областями, щоб ті діти, які сьогодні прибули із території Херсонської чи, наприклад, іншої області, яка сьогодні має території тимчасово окуповані. Це другий варіант.

І третій варіант. це те, що діти наші знаходяться зараз у Західній Україні. Якщо закінчився в Херсонській області в нас, а в нас закінчився початковий рік у них раніше, тому можуть видаватися так.

І четвертий – це закордон.

Це чотири моделі, які ми відпрацювали в частині, наприклад, Херсонська область найбільша, де багато окупованих територій. Тому кожна область обере собі ту модель, яка їй зручна.

Єдине, в чому там проблема сьогодні. Ми хочемо продовжувати термін зберігання документів, тому що дитина може не отримати документи своєчасно. І ми хочемо, щоб цей заклад мав можливість продовжений термін. Тому цю нормативку ми хочемо напрацювати.

ГРИШИНА Ю.М. Я просто не почула серед цих варіантів, який варіант основний може бути для тих, вони ж не можуть виїхати звідти і ви не можете їм туди доставити ці документи. Те, що вони можуть отримати в інших областях, це зрозуміло.

РОГОВА В.Б. Юлія Миколаївна, дивіться, можна його не отримувати, тому що в нас виписано так, що вони можуть тільки по номеру отримати, можуть не отримувати документ, чому я і кажу, що продовження, оригінал можна пізніше отримати, і ми маємо це виписати. А вони мають за номером повністю з додатком подавати і воно буде враховано. В нас ЄДЕБО є, тому воно зразу висвічує.

ГРИШИНА Ю.М. Тобто вони будуть мати доступ до номерів своїх атестатів?

РОГОВА В.Б. Так, так, в них буде відразу цей номер. Да.

ГРИШИНА Ю.М. І в мене, Сергій Віталійович, ще одне питання, вибачте, з приводу виплати заробітних плат на тимчасово окупованих територіях. В нас є, я не знаю, велика кількість громад, мабуть, їх майже 40, де не виплачується заробітна плата на тимчасово окупованих територіях з об'єктивних причин, коли ті люди, які мають доступ до ключів, електронних підписів, вони або вже співпрацюють повністю з Росією, або взагалі ми їх не знаємо, де вони знаходяться, і люди сидять вже декілька місяців без заробітної плати. Теж, Віра Борисівна, як ви, що будемо робити з цією ситуацією? Я знаю, що ви працюєте кожного дня з цим, але...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Мені здається, що механізм давно є.

ГРИШИНА Ю.М. Механізм є, але він не працює.

РОГОВА В.Б. Ну, він, Юлія Миколаївна, працює, але дуже повільно. Я вам дуже дякую за те, що ви сьогодні це підняли питання, ми теж його піднімаємо постійно перед територіальними громадами і перед директорами департаментів. І, зокрема, ось вчора я говорила по Херсону, є Генічеськ, в якому сьогодні звільнена вся влада, вони пішли проти, щоб не бути в Російській Федерації. І, звичайно, це одне питання. Але вони відновлюють документа зараз на іншій території для того, щоб виплатити заробітну плату тим вчителям, які у них працюють.

ГРИШИНА Ю.М. А там, де перейшли на сторону Росії, влада повністю перейшла, і там неможливо ні відновити документи...

РОГОВА В.Б. А там неможливо відновити, і поки отак. І ніяк ми не можемо... Розумієте, ми от сьогодні говорили, да, про наповнюваність класів і про мережу, ми хочемо від кожного директора мати... Ну, вона, дійсно, кожного дня змінюється, ця ситуація, і тому фінансування точно так виходить: там, де вони... сьогодні вже маємо неокуповану територію, починаємо виплачувати, там, де вони сьогодні є тимчасово окупованими, така історія.

Ну, і Світлана Василівна теж у нас, ви знаєте, Даниленко працює постійно з цього питання спільно з нами.

ГРИШИНА Ю.М. Але б хотілось, да, давайте разом шукати вихід, тому що там, де немає влади української і всі перейшли під співпрацю з Росією, тобто це величезна кількість у Херсонській області, там шість громад у нас є в Херсонській області, які в такій ситуації знаходяться, і люди не отримують взагалі вже декілька місяців заробітну плату, треба шукати вихід. Давайте, можливо, разом його шукати, але його треба знайти, щоб вони розуміли, що ми їх не кинули.

РОГОВА В.Б. Дякую, Юлія Миколаївна. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, колеги.

Ще є в нас "Різне"? Якщо немає, то я щиро вдячний вам всім за ефективну роботу. Ми впоралися трішки менше ніж за годину. Щиро дякую кожному і з Міністерства освіти, і з комітету. Бажаю всім гарного дня.

ГРИШИНА Ю.М. Почекайте, колеги, а ми ж зараз проведемо невеличку нараду нашу після засідання комітету?

ГОЛОВУЮЧИЙ. У мене є пропозиція до комітету, будь ласка, тоді вимкніть запис і трансляцію. І ми тоді можемо тут залишитися, і провести нараду, Юлія Миколаївна, як ви хотіли.